

Gouden Magistraatspenning gelegateerd aan Fries Scheepvaart Museum

Tien jaar geleden gaf Jille Westerhof uit Burgwerd een uiterst zeldzame Sneker magistraatspenning in bruikleen aan het Fries Scheepvaart Museum. Na zijn overlijden op 8 maart 2018 werd bekend dat hij dit bruikleen heeft omgezet in een schenking. Naast de penning legateerde Westerhof het museum ook twee Sneker uurwerken en het uithangbord van zijn antiekhandel.

De gouden penning is in 1752 gemaakt door Nicolaas van Swinderen en werd aangeboden aan prinses Anna van Hannover. Zij was de vrouw van stadhouder Willem IV. Toen hij in 1751 stierf werd Anna van Hannover regentes voor haar minderjarige zoon Willem V. In die hoedanigheid kreeg ze alle rechten die haar man eerder had gehad. En één van die rechten was de zogenaamde magistraatsbestelling van Sneek, oftewel het recht om de stadsbestuurders van Sneek te benoemen.

De Friese steden werden bestuurd door de magistraat. In Sneek bestond de magistraat uit vier burgemeesters, vier schepenen en twee raadsluiden (later bouwmeesters genoemd). Zij werden gekozen uit de vroedschap, het kiescollege, dat de magistraat controleerde. Om de vier jaar traden de leden van de magistraat af en moesten er weer nieuwe leden worden gekozen. De vroedschap stelde tweetallen op en daaruit deed de stadhouder dan een keuze. Alleen in Leeuwarden en Franeker koos de vroedschap zelf de magistraatsleden, maar in de negen andere Friese steden hadden de stadhouders de touwtjes stevig in handen. Met hun recht op de 'magistraatsbestelling' konden de stadhouders mensen die hen welgezind waren, veel macht geven. Democratisch was het niet. Bepaalde Sneker families hadden het in Sneek generaties lang voor het zeggen. Voor de zittende leden van de magistraat was het dan ook zaak om de relatie met de stadhouder goed te onderhouden, want dan was de kans op herbenoeming groot. Zo nu en dan werden er daarom dure cadeaus aan de stadhouder gegeven. Zo ook in 1752. Anna van Hannover was als dochter van de Engelse koning gewend aan grote luxe. De leden van de Sneker magistraat wisten dus wel dat ze niet met een klein cadeau hoefden aan te komen, om de regentes te behagen. Het werd een gouden penning, die werd gemaakt door de beste medailleur van die tijd, Nicolaas van Swinderen uit Den Haag.

De gouden magistraatspenning was een van de pronkstukken in de verzameling van Jille Westerhof, die eerst in Sneek en later in Burgwerd handelde in munten en penningen. Tijdens zijn leven genoot hij landelijke bekendheid als een zeer vakbekwaam numismaat (munt- en penningkundige). Vele jaren lang was hij ook bestuurslid van de Vereniging Fries Scheepvaart Museum. De gouden magistraatspenning vertelt niet alleen het verhaal van het oligarchische stadsbestuur van Sneek, maar is ook een blijvende herinnering aan een bijzonder en flamboyant bestuurslid van het Fries Scheepvaart Museum.
